

ment, som Noget, den kan tage i Betragtning, om den vil, og lade være, om den vil, og, hvis den troer, at det kan bestaae med dens Samvittighed at lade det være, saa kan den jo undlade det. Jeg har nemlig ikke troet, at det vilde være tjenligt at lade det staae aldeles uimodsagt hen, — selv om jeg vilde sige Ja, hvorefter jeg ikke skal udtale mig nu, — at Adressens Fordringer ere opfyldte, og navnlig, at de ere opfyldte i constitutionel Henseende. Den høitærede Cultusminister har ikke indladt sig paa dette Punkt. Han har rigtignok under en tidligere Forhandling sagt, at han vilde give det fuldeste Beviis for, at Forfatningen er constitutionel, og at der endog er givet Mere, end der var fordret; men han har aldeles ikke under denne Forhandling indladt sig paa at bevise, hvad han forstod ved en constitutionel Forfatning. Han har henvist til Rescriptet af 28de Januar 1848, og han har sagt, at deri skulde Begrebet være givet; men, naar han henviser dertil, saa henviser han til Noget, der beviser det Modsatte af, hvad han ønskede. Der staaer nemlig i Rescriptet, at „de Rettigheder, som Kongen under de nærmere Bestemmelser, der ville blive at fastsætte i Forfatningsloven, vil tillægge disse Stænder“, — som jo dengang var den Art Repræsentation, hvorefter der var Tale — „skulle bestaae i en besluttende Myndighed ved Forandringen i Statterne og ved Finantsbestyrelsen, saavel som ved Udgivelsen af Love, der angaae Kongeriget og Hertugdømmernes fælles Anliggender“. Men nu kan dog Udgivelsen af Love ikke henses til en blot lovsforhindrende Virksomhed; det maa være en Virksomhed, der virkelig bringer Love tilveie, og det er det, Striden har været om. Den ærede Rigsdagsmand for Maribo Amts 4de Valgkreds (Monrad) har i denne Anledning yttret, at han ikke kunde see rettere, end at Landet blev regjeret med de Love, det har, ikke med dem, det faaer. Det kan være meget rigtigt, men der maa dog gjøres en lille Observation derved, nemlig, at naar man taler om de Love, man har, saa styres Landet efter dem i executiv, i administrativ og i dømmende Henseende, men et Land styres i legislativ Henseende ved de Love, det faaer.

Det er dem, der bestemme Fremskridtet, der bestemme Udviklingen. Den ærede Cultusminister har sagt, at der var gjort en Opdagelse paa dette Gebeet, det constitutionelle nemlig. Jeg veed ikke, om han har sigtet til mig dermed; men jeg troer i alt Fald ikke, at der af mig er gjort nogen saadan Opdagelse, forsaavidt jeg enten udenfor eller i dette Thing har udtalt mig om dette Spørgsmaal. Jeg har vissest ikke gjort Opdagelser, som ikke vare baade theoretisk og praktisk bekendte isorveien, og det gjør mig ondt, at den ærede Cultusminister ikke har vidst, at de vare bekendte; men de have været det. Det maa bemærkes, at den Forfatning, vi vilde faae efter Udkastet, vilde vistnok give stor Medvirkning til at holde den Orden vedlige, som til enhver Tid var fastsat, men den vil ikke give Medvirkning til igjennem Lovgivningen at bestemme, hvilken den Ideorden skulde være, som skulde gjælde, eller bestemme Fremskridtet og Udviklingen, og det er netop det, at det constitutionelle Begreb ligger; men det mangler, som sagt, i Udkastet. Dette er Noget, som ikke er blevet modsagt. Det kan naturligvis ikke nytte, at der er givet nok saa stor Control med Lovgivningen, naar man ikke har Meddeeltighed til at bestemme, hvad der skal være Lov; thi naar Misbrugen ligger i Loven, saa nytter det sandelig ikke, at der holdes Control med, hvorledes Loven bliver overholdt. Jeg vil indrømme, at Udkastet er fortrinligt med Hensyn til Controllen over den Lovgivning, der eksisterer; men det er ligesaa mangelfuldt med Hensyn til den Lovgivning, der skal komme tilstede, og det er heri, at Begrebet „constitutionel“ ligger. Det er ikke noget Nyt, som jeg har opstillet, men det er saa Gammelt, at det ikke alene er udtalt før den nuværende europæiske Civilisation eller den nærværende Oldtidscivilisation i Europa, men det er endog ældre. Den første Constitution, der mtg bekendt var til, var den, som Portugal fik i 1143 i Lamego. Den blev givet uden theoretisk Kundskab og indeholder dog de samme Principer, jeg har gjort gjældende. Den eksisterede i 400 Aar, og Staten var i en blomstrende Tilstand under den, medens den siden gif tilbage, da den kom under fremmed Herre-